

NYÅRSQUIZ 2025!

Som vanligt är årets quiz av typen ABC-modell. Svaret på första frågan börjar på bokstaven A, svaret på andra frågan på bokstaven B och så vidare. Om svaret är ett namn kan det vara första bokstaven i både för- och efternamnet.

Följande bokstäver är med:

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÄÖ

Det är 29 frågor, så sätt en kort betänketid så att ni hinner med quizet innan tolvslaget. Quizet är svårt, så var hellre fler än färre i laget. Bäst blir fyra tävlande i varje lag, tror jag. Skicka gärna en bild på ert vinnande lag och hur många poäng de fick till min Instagram (@schakt), så lägger jag upp den och ni kan jämföra er med andra. (De rätta svaren finns på sista sidan!)

Gott nytt år och lycka till!

// Erik

EU:s system för ursprungsbeteckningar skapades för att skydda mat och dryck med stark koppling till en viss plats från tillverkare som vill rida på deras goda rykte. Du får till exempel inte göra mousserande vin i Polen och kalla det champagne, och inte heller tillverka getost i Norge och sälja den som grekisk feta. År 2023 ansåg Sveriges Gårdsmejerister att även kaffeost behövde skyddas. Kaffeost är, som namnet antyder, en ost som används i kaffe. Ansökan gick igenom, och från den 25 juni får nu inga franska eller spanska ostmakare längre tillverka kaffeost, något som givetvis måste ha varit ett enormt problem.

Sen tidigare finns 26 Svenska produkter med skyddad beteckning, bland annat en som enligt reglerna måste smaksättas med dill och/eller kummin. Vad heter den produkten?

"Hej, har ni varit här förut? Vi rekommenderar att ni tar tre till fyra mellanrätter per person." Det är inte bara du som har tröttnat på fine dining och mellanrätter. Den allmänna krogtrenden under 2025 har varit mer avslappnat, hemtrevligt och lättillgängligt. Ska du öppna ett matställe så är det bistro, vinbar eller något "hål i väggen"-liknande som gäller. Till och med Björn Frantzén har under de senaste åren öppnat tre enklare grillrestauranger.

Vad heter den typ av matställe som kännetecknas av stora lokaler, informell känsla och långa öppettider?

Jimmy Kimmel inleder sitt TV-program Jimmy Kimmel Live! med en humoristisk monolog om aktuella nyheter. Den 15 september uppskattades dock inte skämten av Donald Trump, som krävde att Disney, ägare till ABC, skulle sluta sända programmet. Disneys vd Bob Iger gav efter och den 17 september lades programmet ner. Kort därefter protesterade över 300 skådespelare och filmarbetare och hotade att sluta arbeta för Disney om företaget inte försvarade yttrandefriheten. "Det här kan bli dyrt" tänkte Iger och beslutade att programmet skulle återupptas den 23 september. Då sågs monologen av över 26 miljoner tittare.

Vad ansåg Trump att Kimmel skämtade om?

Trots en drömlottning slutade Sveriges herrlandslag sist i sin VM-kvalsgrupp. Efter 0–2-förlusten mot Schweiz fick någon svensk på läktaren nog och vecklade ut en banderoll med ett budskap riktat direkt till det svenska lagets tränare. »Helt oacceptabelt« och att »gå över en gräns« röt fotbollschef Kim Källström ifrån.

Vilket helt oacceptabelt ord stod på banderollen?

Hudvård omsätter cirka 190 miljarder dollar globalt under 2025, en omsättning som förväntas öka med 8 procent årligen fram till 2030. Är du en känd kvinna och sätter ditt namn på en hudvårdsprodukt kan du tjäna stora pengar. Fråga bara Isabella Löwengrip, Therése Lindgren, Ida Warg eller Bianca Ingrosso. Alla har ett personligt varumärke som kränger hudvård. Är det då konstigt att prinsessan Madeleine vill doppa de kungliga tårna i branschen? Under 2025 lanserade hon hudvårdslinjen minLen. Kritiken lät såklart inte vänta på sig, även om hon på minLens egen hemsida inte kallar sig prinsessa, utan bara det nästan helt anonyma Madeleine Bernadotte.

Vilken term inom hudvård används för produkter eller behandlingar som tar bort döda hudceller från hudens yta? Detta kan ske mekaniskt (skrubb) eller kemiskt (syror eller enzymer).

I början av april började man ana oråd, såg inte kvinnan bakom Fröken Snusks mask lite annorlunda ut? Efter påtryckningar gick producenten Rasmus Gozzi ut och bekräftade: Fröken Snusk har bytts ut. Feministen Gozzi uppgav själv att Fröken Snusk ville prova sina vingar på egen hand och han inte ville stå "i vägen för en ung kvinna". De tidigare uppgifterna om hennes slavliknande kontrakt nämnde Gozzi dock inte.

Under vilket namn kommer original Fröken Snusk delta i Melodifestivalen 2026?

Det har varit ett tufft år för Runar. Domen kom den 31 januari: två månaders fängelse för penningtvättsbrott. Men allt var inte moll för Runar, han hade ju en ny flickvän, Lena Söderberg, vars bilder han hade strösslatt med på Instagram i över elva månader. Men säg den lycka som varar. I början av året avslöjade tidningen Hänt att bilderna på Lena är AI-genererade. Om någon har lurat Runar eller om Runar har lurat oss har ingen kunnat reda ut, men alla spår av Lena är nu borttagna från Runars sociala medier.

Vad heter Elon Musks AI-tjänst som länge funnits på X och släpptes som app under 2025 och samtidigt integrerades i alla Tesla-modeller?

En låt, eller kanske snarare en låttext, skapade rubriker i höst. Många ansåg att det var djupt olämpligt och sexualiserande att en nioårig artist sjöng om sin "kissekatt" som "slickar sina tassar", och att lyssnaren skulle få klappa kissekatten om den kom dit "i natt". Kritiken avfärdades som överdriven av artistens storasyster, som själv har deltagit i Melodifestivalen fyra gånger. Mamman uttalade sig också i medierna och menade att det var "uppenbart att det handlar om en katt, utan sexuella undertoner". Frågan komplicerades dock något när det framkom att textförfattaren hade erbjudit låten till en 27-årig Paradise Hotel-deltagare några år tidigare. Handlade låten verkligen bara om en kelsjuk katt som ville bli klappad om natten?

Vad heter nioåringen, storasystern och mamman i efternamn?

Det har varit rubriker kring Clas Ohlsons centrallager. I september larmade huvudskyddsombudet Arbetsmiljöverket om att anställda mår dåligt av stress samt om arbetsrelaterad smärta och höga sjuk- och rehabtal. I oktober informerade företagets ledning att arbetstiden skulle öka för lagrets skiftarbetare. Lagrets 350 anställda fick två veckor på sig att skriva under ett nytt anställningsavtal som, för många, innebar cirka 5 000 kronor mindre i lön varje månad. Förra året gjorde Clas Ohlson en vinst på 1,2 miljarder kronor.

I vilken ort grundades Clas Ohlson, samma ort där centrallagret ligger?

Inte trodde väl Andy Byron och Kristin Cabot, som också var kollegor, att deras besök på en Coldplay-konsert den 16 juli skulle göra dem till huvudpersoner i årets mest virala klipp. Under segmentet där Chris Martin skämtsamt kommenterar publiken på storbildsskärmen fastnade kameran på Andy, som höll om Kristin. Han släppte snabbt taget, hon försökte dölja ansiktet – varpå Martin kommenterade: "Antingen är de blyga eller så har de en affär." Det visade sig vara det senare. Båda förlorade jobbet och hängdes ut världen över. Senare framkom att båda nyligen separerat, men ännu inte berättat att de sågs privat.

Vad kallas de stora skärmar, ofta med fyra sidor, som hänger i taket på inomhusarenor? Namnet var tidigare varumärkesskyddat av Sony, men används numera generiskt.

Vem kunde ana att en knarkare som bajsat ner sig i tv, bloggat om "Dagens runk", filmat sig själv när han halsar en flaska vodka för att sedan spy upp allt, rökt sitt eget bajs och ständigt hamnat i offentliga konflikter också skulle kunna ljuga om sin uppväxt för att tjäna miljoner? Inte skulle väl Joakim Lundell vara kapabel till det?

Vad heter tv-programmet från 2010 som Jockiboi slog igenom i?

Den 20 oktober besegrade Mjällby AIF IFK Göteborg med 2–0 på bortaplan. I och med detta säkrade Mjällby segern i Allsvenskan med tre omgångar kvar och kan titulera sig svenska mästare 2025. Att Mjällby, med endast 1 379 invånare, inte bara vann SM-guld utan även slog poängrekord i Allsvenskan uppmärksammades internationellt.

Vad heter den halvö i Blekinge där Mjällby ligger?

Många satte nog morgonkaffet i vrångstrupen när årets julklapp avslöjades: vuxenleksaken. Inte SÅN vuxenleksak fick nyhetsankare och morgonsoffprogramledare upprepa gång på gång. Det var researchföretaget HUI som hade uppmärksammat att mer och mer av försäljningen i leksakshandeln riktade sig mot vuxna. I en geopolitisk och ekonomiskt orolig tid behöver vi helt enkelt tänka på något annat och gå i barndom.

Vad kallas det symmetriska, kalejdoskopliknande mönster som ofta återfinns i färgläggningsböcker riktade till vuxna?

I SVT:s serie "Frågan är fri" intervjuar reportrar som har autism eller en intellektuell funktionsnedsättning svenska kändisar. Reportrarna ställer ofta oväntade och direkta frågor, vilket resulterar i intressanta svar. Johan Glans har till exempel fått frågan om han älskar sig själv och 1.Cuz fick frågan om vad det pinsammaste han har gjort är för sina syskon. Men frågan visade sig inte vara så fri när SVT valde att klippa bort en av frågorna Pernilla Wahlgren fick, efter att programmet hade varit publicerat på SVT Play under några timmar.

Vad handlade frågan om?

Vi har fått en ny femte årstid! Eller snarare har vi fått ett namn på det tillstånd som uppstår när det enligt kalendern är vinter, men när det ännu inte är meteorologisk vinter. Meteorologisk vinter definieras av SMHI som fem dygn i följd med en dygnsmedeltemperatur på noll grader eller lägre. Den nya årstiden kännetecknas av gröna gräsmattor i januari, avsaknad av snö och som mest lite slask. Tänk Göteborg helt enkelt. Årstiden märks också i de återkommande tidningsartiklarna där semesterfirare beklagar sig över stängda liftar i fjällen. Under 2025 publicerade Matilda Marshall vid Umeå universitet och Erika Lundell vid Malmö universitet en forskningsartikel om hur benämningen på denna nya årstid används.

Vilket ord, som först nämndes år 2008, används för att beteckna den nya årstiden?

Under 2025 fick äntligen tvisten om det så kallade JLC-guldet sin upplösning. Det var under 2023 som två tredjedelar av humortrion JLC köpte ett hus på Kämpegatan i Mölndal utanför Göteborg. I samband med renoveringen hittades guld till ett värde som nästan översteg priset på fastigheten. Under de kommande åren utspelade sig en tvist mellan hantverkarna (som gjorde fyndet), JLC och husets tidigare ägare. Ett gäng pensionärer gjorde också, på luddiga grunder, anspråk på guldet. Domstolen kom fram till att JLC och den tidigare ägaren skulle dela på fyndet, som lämnades ut till parterna strax innan jul.

Förutom 10 kg guld fanns det också något annat av värde gömt i huset. Vad?

I början av 2025 friades norska Dagbladet av norska medieombudsmannen för en artikel om de norska tvillingarna Martin och Martinus. Det var efter att bröderna, som hade vunnit svenska Melodifestivalen, tävlade för Sverige i Eurovision som Dagbladets recensent skrev om hur hen såg på att norrmännen valt att tävla för konkurrenten. Martin och Martinus slutade på nionde plats i Eurovisionfinalen, Norge kom sist.

Vad kallade recensenten bröderna?

Den 21 april, annandag påsk, 07:35, avled påve Franciskus. Två timmar senare meddelade kardinal Kevin Farrell hans död. Samma kväll lades kroppen i en enkel träkista och påvens lägenhet i påvens palats förseglades med vax och sidenband för att skydda mot plundring. Under de följande tre dagarna låg kroppen i Peterskyrkan, och över en kvarts miljon människor besökte den. Därefter lades påvens personliga ägodelar, som mantel, medaljer och ringar, i kistan innan den stängdes. Fem dagar efter dödsfallet hölls begravningen.

Vad är det latinska namnet för påvens dödsmässa? Ordet används ofta inom musik och populärkultur och förknippas såväl med Mozarts musik och en prisbelönt film från 2000. I musik och tv-spel används det ofta för att skapa känslan av mörker och mystik.

Under museets ordinarie öppettider slog tjuvarna till. Efter mindre än åtta minuter flydde männen på skotrar längs paris gator. Med sig hade dom smycken till ett värde av 952 139 760 svenska kronor. På vägen tappade man kejsarinnan Eugénies krona, men i övrigt har inga juveler från stöten återfunnits.

Hur tog sig tjuvarna in i Louvren?

Om du betalade 795 kr för Coco & Carmens middagsmeny i slutet av september fick du ta del av godsaker som vaktellår, vildsvinsconsommé, ostron, svensk gris och äpplesorbé. Men även listeria ingick. Över 20 personer hamnade på sjukhus, många fler blev drabbade, efter att ha ätit på lyxkrogen. Symptomen varierade från kräkningar och diarré till blodförgiftning. Efter en total sanering och provtagning kunde krogen öppna igen efter 10 dagar. Det går inte att säga exakt vilket livsmedel som orsakade utbrottet.

Vid provtagning visade det sig dock att ett livsmedel innehöll listeria vid samtliga prover och pekades ut av experter som trolig smittkälla. Vilket?

Varken Utrikesdepartementet eller militären var förberedda när Ryssland invaderade Ukraina 2022. Det väcker frågan om Sverige har för dålig koll på sin omvärld. Regeringen valde därför att tillsätta en utredning. Vem skulle då passa bättre att leda en sådan än Carl Bildt? I somras presenterades Bildts betänkande. Slutsatsen blev att en ny myndighet bör inrättas, med start redan i januari 2027. Detta har fått stor kritik, chefer inom MUST och Säpo anser att hela processen hastas fram.

Vad ska den nya myndigheten syssla med?

1897 gav sig tre glada gossar ut på äventyr. De skulle åka till Nordpolen i ballong. De hade förberett sig i veckor och bara packat det allra nödvändigaste, såsom gåslever, porslin, glas, höga hattar och 33 flaskor champagne. Ända sedan ballongen "Örnen" lyfte har vi fascinerats av historien. En som har vikt sitt liv åt Andréexpeditionen är Bea Uusma, som har skrivit två böcker om den. Expeditionen – min kärlekshistoria kom 2013 och vann Augustpriset. Den andra boken kom i år och vann också Augustpriset.

Vad heter den andra boken?

Fredrik Skavlans TV-comeback gjorde ingen besviken. I det första programmet av Skavlan och Sverige diskuterades den nyutkomna boken Välkommen till vårt äktenskap. I boken beskriver skådespelaren Julia Dufvenius hur hon under tio år blev bedragen av sin partner. Debatten kom att handla om huruvida sexmissbruk ens existerar eller om det bara är en ursäkt för svinigt beteende, och om kvinnor som stannar hos sina otrogna män verkligen ska få beröm.

Vad heter Julia Dufvenius partner?

Om du dricker en 50 cl Fanta i England får du i dig motsvarande sju sockerbitar. Köper du samma läsk i Sverige innehåller den 18 sockerbitar, nästan tre gånger så mycket socker. Samma sak gäller om du jämför svensk läsk med norsk, finsk, tysk eller någon av de andra 108 länder i världen som har någon form av sockerskatt eller avgift. KD beslutade på sitt riksmöte att driva frågan om en producentavgift på socker. Tanken är att läsktillverkare ska kunna söta sina drycker under gränsvärdet och på så sätt slippa avgiften, vilket innebär att läsk inte blir dyrare för konsumenten, bara inte lika god.

Vilket är det grekiska namnet på sötningsmedlet som i Sverige heter "björksocker" och som återfinns i många frukter och grönsaker?

Om du satt uppe och tittade på Super Bowl i år möttes du av en bisarr syn under ett av reklamavbrotten. Kanye West låg i en tandläkarstol och filmade sig själv med en iPhone. På sig hade han någon typ av strålningssäkra solglasögon och tänderna var mitt i någon avancerad blekningsprocess. Hans budskap var att man skulle gå in på hans klädmärkes hemsida. Om du klickade dig in på hemsidan möttes du av en webshop som för tillfället bara hade en enda produkt: en vit t-shirt med ett hakkors tryckt i svart över hela bröstet. T-shirten kostade 185 kr. Om han sålde de 400 000 tröjorna han behövde för att få tillbaka sina 74 miljoner som reklamtiden kostade har inte framgått i efterhand.

Vad heter Kanye Wests klädmärke?

Kontrasten mellan USA:s president och den tillträdande borgmästaren i USA:s största stad kunde nog inte vara större. En 34-årig socialist som är muslim och vill införa gratis barnomsorg, gratis bussar och har kampanjat för social rättvisa. Han vill införa högre skatter för höginkomsttagare, låta staden driva egna matbutiker utan vinstsyfte och bygga många nya billiga bostäder. Han vill också omfördela pengar från polisen till förebyggande åtgärder, som insatser inom mental hälsa.

Vad heter politikern som vann valet den 4 november och tillträder som borgmästare i New York den 1 januari 2026?

Terésa Zetterblad, nationell samordnare på regeringskansliet, skickade ett brev till Jokkmokks kommun i september och bad om ett möte under det kommande halvåret. Kommunstyrelsens ordförande Roland Boman svarade Terésa med ett öppet brev som inleddes med "Tack men nej tack." Sedan dess har fler än var fjärde svensk kommun tackat nej till samtal med Terésa.

Vad var det hon ville prata om?

Entreprenören och modeprofilen Per Holknekt har spelat bort 27 miljoner kronor på nätspel. Holknekt anser att Unibet borde ha förstått att han hade ett spelmissbruk och inte uppmuntrat honom att spela. Under 2025 stämde han Kindred, som äger Unibet. Under ett förhör i den efterföljande rättegången läste han högt ur ett självmordsbrev som en ung tjej med spelmissbruk hade skrivit. I brevet stod bland annat "börja aldrig spela". Holknekt förlorade målet och blev tvungen att betala Unibets rättegångskostnader på 2 miljoner kronor. Hur skulle han få ihop dessa pengar? Kort efter att domen meddelades kom nyheten om att Holknekt själv skulle starta ett olicensierat nätkasino tillsammans med skattesmitaren och porrkungen Berth Milton Jr. If you can't beat them, join them.

Förutom psykisk ohälsa och den sociala miljön finns det enligt Socialstyrelsen en viktig riskfaktor för att utveckla beroende. Vilken?

Vad röstade du på i kyrkovalet i år? Troligen ingenting, då valdeltagandet var ynka 18,84 %. En nomineringsgrupp (motsvarigheten till riksdagens partier), som 54 849 personer röstade på, fick 16 mandat till kyrkomötet. Nomineringsgruppen gick till val på att "kyrkan ska vara välkomnande för alla, oavsett kön, ålder, bakgrund, tro eller sexuell läggning" och för att värna mäns och kvinnors lika rätt till prästämbetet.

Vilket namn har denna nomineringsgrupp?

FACIT:

Akvavit
Brasserie
Charlie Kirk
Danskjävel!
Exfolierande
Felicia
Grok
Hammarström (Annabel, Klara, Anna)
Insjön
Jumbotron
Kungarna av Tylösand
Listerlandet
Mandala
Niclas Wahlgren
Ovinter
Platina
Quisling
Requiem/Rekviem
Stegbil
Tryffel
Underrättelseverksamhet
Vitön
Wollter (Christopher)
Xylitol
Yeezy
Zorhan Mamdani
Återvandring
Ärftlighet
Öppen Kyrka